

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,

faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472, PVM mokėtojo kodas LT 100001082215

Aplinkos ministerijai

2014-08-21 Nr. (1.1.5)10- 7452

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos

Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos

Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai

DĖL ĮSAKYO PROJEKTO DERINIMO

Teikiame derinti Sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų veiksmų, įvykus cheminiam užteršimui, tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Įsakymo projektas).

Pastabas ir pasiūlymus prašome pateikti iki 2014 m. rugsėjo 8 d.

PRIDEDAMA:

1. Įsakymo projektas, 5 lapai.
2. Įsakymo projekto aiškinamasis raštas, 2 lapai.

Viceministras

Erikas Mačiūnas

E. Burbienė, tel. (8 5) 261 9888, el. p. essc@sam.lt

euras.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS IR JAI PAVALDŽIŲ INSTITUCIJŲ
VEIKSMŲ, ĮVYKUS CHEMINIAM UŽTERŠIMUI,
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. Nr.
Vilnius

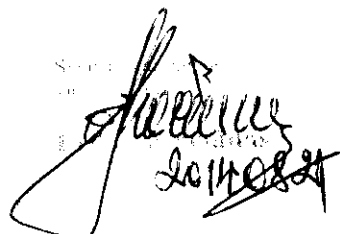
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 13 straipsniu ir siekdama užtikrinti, kad cheminio užteršimo židiniuose būtų laiku taikomos veiksmingos visuomenės sveikatos priežiūros priemonės:

1. T v i r t i n u Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų veiksmų, įvykus cheminiam užteršimui, tvarkos aprašą (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymą Nr. V-775 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros priemonių, kurios atliekamos cheminio užteršimo atvejais, sąrašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.
3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Laikiniai vykdanči
departamento direktoriaus
Vėselis, Jankaičius, Šeremeta
Kriščiūnas, Kulevskis
Čička, Čižauskas

2014-08-20

2014-08-20

**SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS IR JAI PAVALDŽIŲ INSTITUCIJŲ
VEIKSMŲ, ĮVYKUS CHEMINIAM UŽTERŠIMUI,
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų veiksmų, įvykus cheminiam užteršimui, tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas siekiant užtikrinti, kad cheminio užteršimo židiniuose būtų laiku taikomos veiksmingos visuomenės sveikatos priežiūros priemonės.

2. Aprašas taikomas visais cheminio užteršimo atvejais, įvykusiais gyvenamojoje aplinkoje, visuomeninės paskirties patalpose (kai įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją sukėlė cheminės medžiagos, kurios objekto darbo procese nėra tiesiogiai naudojamos), kituose objektuose, kuriuose visuomenės sveikatos centrai apskrityse (toliau – VSC) vykdo visuomenės sveikatos saugos kontrolę. Aprašas taip pat reglamentuoja veiksmus susidarius ar grėsiant savivaldybės ir / ar valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo.

3. VSC ir Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (toliau – NVSPL) specialistai vyksta į lokalizuotą ir / ar likviduotą cheminio užteršimo židinį ir dirbdami privalo turėti (jei reikia, dėvėti) asmenines apsaugos priemones.

4. Šiame Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

4.1. **Cheminio užteršimo židinys** – vieta, kurioje įvyko cheminės medžiagos(-ų) ar jų mišinių pasklidimas, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tą pasklidimo vietą, kurioje grėsia cheminių veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir / ar gyvybei.

Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

**II SKYRIUS
VSC VEIKSMAI**

5. VSC veiksmai gavus informaciją apie esamą ar įtariamą cheminį užteršimą:

5.1. nedelsiant informuoja apskrities priešgaisrinę gelbėjimo valdybą arba jai priklausančią priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą arba bendruoju pagalbos telefonu 112 Bendrąjį pagalbos centrą apie esamą ar įtariamą cheminių medžiagų pasklidimą, jei informacija gauta iš kitų institucijų;

5.2. nustatyta tvarka perduoda informaciją Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui (toliau – SAM ESSC);

5.3. įvertina galimą pavojų visuomenės sveikatai, numato reikalingas priemones ir veiksmus.

6. VSC veiksmai, gavus informaciją apie cheminio užteršimo židinio lokalizavimą ir / ar likvidavimą bei tą patvirtinančius pirminius laboratorinius tyrimus, atliktus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos arba jai priklausančios priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos:

6.1. įvertinęs situaciją priima sprendimą dėl tolimesnių laboratorinių tyrimų atlikimo tikslingumo;

6.2. priėmus sprendimą dėl laboratorinių tyrimų atlikimo tikslingumo, kai žinoma užteršimą sukėlusį medžiagą, pateikia NVSPL:

6.2.1. apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos arba jai priklausančios priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atliktų pirminių laboratorinių tyrimų duomenis;

6.2.2. užsakymą atlikti gyvenamosios aplinkos oro, visuomeninės paskirties patalpų, kitų objektų, kuriuose VSC vykdo visuomenės sveikatos saugos kontrolę, laboratorinius tyrimus (pagal 1 priedą);

6.3. VSC specialistai gali nevykti kartu su NVSPL specialistais į cheminio užteršimo židinį, jei:

6.3.1. jau buvo nuvykę į lokalizuotą ir likviduotą cheminio užteršimo židinį ir identifikavo matavimo taškus;

6.3.2. suderino su už objektą atsakingu asmeniu / gyvenamosios patalpos gyventoju NVSPL darbuotojų patekimo į objektą / gyvenamąją patalpą galimybę (ypač poilsio laiku) ir už objektą atsakingo asmens (atstovo) / gyventojų dalyvavimą oro mėginių paėmimo metu;

6.4. gavęs laboratorinių tyrimų rezultatus, pateikia išvadas objekto arba teritorijos savininkui (administracijai), gyventojams, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui ir t.t. (priklausomai nuo įvykio masto bei vietos) dėl tolimesnės objekto / teritorijos eksploatacijos:

6.4.1. jeigu cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija neviršija leistinų normų – teikia išvadą, kad objektas / teritorija yra tinkami eksploatuoti;

6.4.2. jeigu cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija viršija leistinas normas – rekomenduoja objekto arba teritorijos savininkui (administracijai) / gyventojams organizuoti pakartotinę dekontaminaciją bei kontrolinius laboratorinius tyrimus;

6.5. priklausomai nuo įvykio vietos, keičiasi informacija su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų agentūromis, teritorinėmis valstybinėmis maisto ir veterinarijos tarnybomis, Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniais skyriais, kitomis institucijomis ir įstaigomis dėl laboratorinių tyrimų rezultatų, pakartotinių laboratorinių tyrimų atlikimo, informacijos patikslinimo ir pan.;

6.6. atsižvelgiant į cheminių medžiagų savybes, visuomenės sveikatos saugos požiūriu toliau vertina gyvenamąją aplinką, visuomeninės paskirties patalpas, kitus objektus, kuriuose VSC vykdo visuomenės sveikatos saugos kontrolę, jei reikia – teikia siūlymus dėl pakartotinių laboratorinių tyrimų organizavimo, vertina jų rezultatus, teikia išvadas ir pan.;

6.7. asmenims, kuriems kyla / galėjo kilti grėsmė apsinuodyti, suteikia informaciją (per objekto vadovą, per namo bendrijos pirmininką, susirinkimų metu, informaciniu laišku, išplatinus informaciją skrajutėse, paskelbus stende ir pan.) apie tam tikros cheminės medžiagos poveikį sveikatai ir apsinuodijimų profilaktiką, rekomendacijas profilaktiškai patikrinti sveikatą;

6.8. teikia rekomendacijas sveikatos priežiūros įstaigoms, švietimo ir ugdymo institucijoms, stacionarios globos ir slaugos įstaigoms, valstybės įmonėms, savivaldybės įmonėms, viešosioms įstaigoms, kitoms institucijoms ir organizacijoms dėl jų veiklos apribojimų užterštoje zonoje arba prognozuojamo užteršimo zonoje;

6.9. pagal užklausimą teikia konsultacijas visuomenės sveikatos saugos aspektu kitoms institucijoms ir tarnyboms, dalyvaujančioms likviduojant cheminio užteršimo židinį;

6.10. esant ilgalaikiui cheminio užteršimo židiniui raštu informuoja SAM ESSC apie cheminio užteršimo židinyje atliktus laboratorinius matavimus ir jų rezultatus, taikomas / taikytas kitas visuomenės sveikatos priežiūros priemones ir pan.;

6.11. grėsiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo, vykdo Apraše nurodytus veiksmus ir glaudžiai bendradarbiauja su SAM ESSC bei kitais VSC (kurių aptarnaujama teritorija pateko / galėjo patekti į poveikio zoną), teikiant informaciją apie taikomas / taikytas visuomenės sveikatos priežiūros priemones ir atliktų laboratorinių tyrimų duomenis;

6.12. kaupia ir tvarko cheminio užteršimo židinių duomenis;

7. Tuo atveju, kai gaunama informacija apie nežinomos (-ų) cheminės (-ių) medžiagos (-ų) pasklidimą, atlieka 5 punkte bei 6.5., 6.8., 6.9., 6.10., 6.11., 6.12 papunkčiuose išvardintus veiksmus.

III SKYRIUS NVSPL VEIKSMAI

8. NVSPL:

8.1. užtikrina, kad, lokalizavus ir / ar likvidavus cheminio užteršimo židinį, VSC pateikus raštišką užsakymą (poilsio laiku, nesant galimybės pateikti užsakymo raštu, galimas užsakymas žodžiu (telefonu), raštišką užsakymą pateikiant vėliau), per 2 valandas darbo laiku ar per 6 valandas poilsio laiku darbuotojai išvyktų imti oro mėginių ir atlikti laboratorinių tyrimų;

8.2. teikia informaciją apie laboratorinių tyrimų rezultatus VSC nedelsiant žodžiu (telefonu), o per 4 val. po tyrimų atlikimo pateikia laboratorinių tyrimų protokolus elektroniniu paštu arba faksu;

IV SKYRIUS SAM ESSC VEIKSMAI

9. SAM ESSC:

9.1. gavęs informaciją apie esamą ar įtariamą cheminį užteršimą, organizuoja jos perdavimą (visa parą) atsakingoms ir suinteresuotoms institucijoms;

9.2. įvertinęs gautą informaciją apie pasklidusias chemines medžiagas ar jų mišinius, teikia informaciją apie tų cheminių medžiagų ar jų mišinių savybes, jų poveikį visuomenės sveikatai, apsinuodijimų rizikos veiksnius, profilaktiką, pagal kompetenciją visą parą konsultuoja gyventojus ir kitus suinteresuotus asmenis apsinuodijimų klausimais;

9.3. konsultuoja VSC, kurio aptarnaujamoje teritorijoje įvyko cheminis užteršimas;

9.4. informuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (toliau – SAM) apie grėšiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliają situaciją dėl cheminio užteršimo ir teikia siūlymus dėl jos poveikio visuomenės sveikatai mažinimo;

9.5. grėšiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo, apibendrinant iš VSC gautus laboratorinių tyrimų duomenis, prognozuoja galimas pasekmes visuomenės sveikatai;

9.6. dalyvauja planuojant poavarinę gyventojų sveikatos būklės stebėseną;

V SKYRIUS SAM VEIKSMAI

10. SAM užtikrina, kad grėšiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo būtų sušaukiamas neeilinis Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių situacijų operacijų centro (toliau – SAM ESOC) posėdis.

11. SAM ESOC:

11.1. teikia sveikatos apsaugos ministrui siūlymus ir sprendimų projektus dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos institucijų veiklos organizavimo ir koordinavimo grėšiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo;

11.2. informuoja sveikatos apsaugos ministrą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisiją, savivaldybes, o prireikus ir kitas valstybės institucijas ir įstaigas apie visuomenės sveikatos priežiūros priemonių taikymą, sveikatos priežiūros organizavimą valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dėl cheminio užteršimo metu;

11.3. teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai siūlymus:

11.3.1. materialinių ir finansinių išteklių, reikalingų sveikatos priežiūrai ekstremaliųjų situacijų atvejais užtikrinti, panaudojimo klausimais;

11.3.2. ekstremaliųjų situacijų paveiktų teritorijų paskelbimo pavojaus ar žalos visuomenės sveikatai teritorijomis klausimais;

11.3.3. kreipimosi dėl kitų valstybių bei tarptautinių organizacijų pagalbos klausimais.

Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai
pavaldžių institucijų veiksmų,
įvykus cheminiam užteršimui,
tvarkos aprašo
I priedas

**MĖGINIO (-IŲ) LABORATORINIAMS TYRIMAMS, ĮVYKUS CHEMINIAM UŽTERŠIMUI,
UŽSAKYMAS Nr. _____**

20 _____ m. _____ d.

1. Užsakovas _____

(įstaigos pavadinimas, adresas, telefonas, faksas, el. paštas)

2. Cheminio užteršimo židinio vieta ir trumpas jos apibūdinimas:

(objekto adresas, telefonas ir kt.)

3. Tyrimų objektas (oras, skystis ir kt.) _____

4. Planuojama mėginio (-ių) paėmimo data ir / ar laikas: _____

5. Duomenys apie mėginį (-ius):

Eil. Nr.	Mėginio (-ių) paėmimo vieta objekte (patalpos pavadinimas, numeris, matavimo taškas ir kt.)	Mėginių kiekis (vnt.)	Tiriami parametrai (teršalas)	Pastabos
1	2	3	4	5

6. Papildomi duomenys: _____

7. Specialistas, sudaręs tyrimų planą: _____

(pareigos, vardas, pavardė, telefonas)

8. Užsakovas: _____

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKymo
„DĖL SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS IR JAI PAVALDŽIŲ INSTITUCIJŲ
VEIKSMŲ, ĮVYKUS CHEMINIAM UŽTERŠIMUI,
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įsakymo projekto pavadinimas:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų veiksmų, įvykus cheminiam užteršimui, tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – Įsakymo projektas).

2. Įsakymo projekto tikslas (ko įsakymo projektu norima pasiekti, kokių rezultatų laukiama):

Įsakymo projektu siekiama panaikinti esamas teisinio reglamentavimo spragas bei užtikrinti, kad cheminio užteršimo židiniuose būtų laiku taikomos veiksmingos visuomenės sveikatos priežiūros priemonės.

3. Įsakymo projekto esmė (kaip teisiniai santykiai yra reglamentuoti dabar ir kaip pasikeis jų reglamentavimas priėmus ministro įsakymo projektą, kokios numatomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos, naujai reglamentuotų klausimų teigiamos savybės):

Visuomenės sveikatos centrai apskrityse ir jų skyriai įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, susijusių su cheminiu užteršimu, atvejais vykdo funkcijas vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymu ir kitais civilinę saugą reglamentuojančiais teisės aktais. Šiuo metu įvykus cheminiam užteršimui visuomenės sveikatos centrai apskrityse ir Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija taiko visuomenės sveikatos priežiūros priemones, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. V-775 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros priemonių, kurios atliekamos cheminio užteršimo atvejais, sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių sąrašas). Kitoms LNSS institucijoms, dalyvaujančioms įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, susijusių su cheminiu užteršimu, valdyme taikytinos priemonės Priemonių sąrašė nėra numatytos. Be to, besivadovaujantiems Priemonių sąrašu dažnai kyla klausimų, kaip įgyvendinti numatytas priemones. Atsižvelgiant į tai, Įsakymo projektu tvirtinamas veiksmų, įvykus cheminiam užteršimui, tvarkos aprašas, o ne priemonių sąrašas. Patvirtinus Įsakymo projektą bus detaliau reglamentuoti ne tik Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos, visuomenės sveikatos centrų apskrityse veiksmai įvykus cheminiam užteršimui, bet ir Sveikatos apsaugos ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro atliekami veiksmai grėsiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai dėl cheminio užteršimo. Įsakymo projekto 1 priede numatyta Mėginio (-ių) laboratoriniams tyrimams, įvykus cheminiam užteršimui, užsakymo forma, turėtų supaprastinti ir palengvinti laboratorinių tyrimų užsakymo procedūrą. Patvirtinus Įsakymo projektą, Priemonių sąrašas bus paskelbtas netekusiu galios.

4. Kiti paaiškinimai, kurie įsakymo rengėjų nuomone, yra būtini:

Įsakymo projektas neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

Sprendimo projekto poveikio bazinio vertinimo atlikti netikslinga, nes Įsakymo projektas visuomeniniams santykiams esminės įtakos neturės.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus, Įsakymo projektas Europos Komisijai nenotifikuotinas.

Neigiamų pasekmių, patvirtinus šį Įsakymo projektą, nenumatoma.

Įsakymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Įsakymo projekto autorius ar autorių grupė:

Įsakymo projektą parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro (direktorius Vytautas Gailius, tel. (8 5) 261 9888) Ekstremalių situacijų prevencijos skyriaus vyriausioji specialistė Irina Gudavičienė (tel. (8 5) 205 3679 el. p. irina.gudaviciene@sam.lt).

Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus
pavadootoja, laikinai vykdanči direktoriaus funkcijas

Eglė Burbienė